

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Felhívás a kukorica- és burgonya-termelőkhoz.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya 1928. március hó 4—11. napjain Kolozsváron kukoricavetőmag és burgonyakiállítást és -vásárt rendez, amelyen egyrészt bemutatni óhajtja Erdély jelenlegi kukorica- és burgonyatermelésének képét, másrészt alkalmat óhajt nyújtani a termés mennyiségbeli és minőségbeli emelésére a jobb termelési módok, eszközök, nemesített magvak, illetve gumók bemutatásával és beszerzésének lehetővé tételével, illetve megkönnyítésével. A Szakosztály felkéri Erdély összes kukorica- és burgonyatermelőit a kiállításon való részvételre és annak látogatására.

Traktor és fogatoseke bemutató Kolozsváron március hó 11.-én.

Az E. G. E. Növénytermelési szakosztálya a márc. 4.-re tervezett traktor bemutatót az újabb havazások és tartós fagy miatt márc. 4. helyett 11.-én fogja megtartani Kolozsváron, a szászfenesi országút mellett, a gazdasági akadémia külső majorján tul.

A bemutatóra ezideig a következő bejelentések érkeztek:

„*Industria*” Kereskedelmi és Ipari R. T. (Temesvár, Uri-u. 3.).

Hanomag W. D. 28—32 lóerős traktor Messey Harris-és Eberhardt-gyártmányu háromvasu ekével és Massey Harris-gyártmányu tárcsás boronával vesz részt.

A Case amerikai nyersolaj traktor ugyan csak a fentti szerelvényvel vesz részt.

Perry Porutiu, Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 2. Új típusu Fordson traktorral.

„*Saturnus*” Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T. Budapest. Pöhl 30—32 lóerős traktorral, ekészerelvényvel és tárcsás boronával.

Most folynak a levelezések ezenkívül a „Cormick” és „Hart-Paar” traktorok képviselőivel a bemutatón való részvétel ügyében.

A traktor bemutatóval kapcsolatban a kisgazdák számára fogatos ekebemutató is lesz, amelyre szintén folynak az előkészületek. Eddig Babós és Társa és a Simonffy gépgyár jelentették be részvételüket.

Tisztelettel felhívjuk Erdély érdekelt gazdaközönségének szíves figyelmét, hogy a márc. 4—11. napjain rendezendő nemesített kukoricavetőmag és burgonyakiállítás utolsó napján, vasárnap tartandó tanulságos bemutatót saját érdekében is tekintse meg még az esetben is, hogyha jelenleg vevő szándéka nincsen.

Erdély tengeri termelése.

(Az Erdélyi Gazdasági Egylet kukoricakiállítására.)

Irta: Dr. Szász Ferenc.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet folyó év márciusában kukoricakiállítást rendez. A kukoricakiállítással kapcsolatban az *Erdélyi Gazda*-ban ismertetni fogjuk Erdély tengeri termését. Az ismertetés térszűke és az idő rövidsége miatt csak egészen általános dolgokat fog felölelni, igyekezni fogunk azonban rámutatni azokra az alapelvekre, amelyekről Erdély tengeri művelésének jövője függ. Sajnos az egylet által, a tavalyi évben kiosztott nemesített tengeri magvakkal végzett kísérletek nem végződtek azzal az eredménnyel, hogy azokat már felhasználhatnók. Vannak azonban igen szép reményekre feljogosító eredmények is, amelyek a jövőt illetőleg azzal kecsegtetnek, hogy a holtpontra jutott erdélyi kukoricatermelést sikerülni fog új alapokra helyezni. Az egylet kukoricakiállítását éppen azért rendezte, hogy megfelelő kísérletek eredményeit, új fajták tulajdonságait megállapíthassuk és a jelenlevő gazdák véleményei szóbeli beszélgetések alapján úgy kristályosodjanak ki, ahogy azt a mai haladó, de nehéz gazdasági viszonyok megkövetelik. Ezt a kis ismertetőt ezekhez a megbeszélésekhez mintegy vezérfonalul közöljük.

A tengeri, egyéb nevén *kukorica*, *török-buza*, *málé*, *Zea Mays*, a fűfélék családjába tartozik, egylaki növény, Európába Amerikából került. Hazánkban, mint neve is mutatja, a török uralom idején terjedt el általánosan. Hirből már azelőtt is ismerték, de termelése nem volt szokásban; ezt azért érdekes megemlítenünk, mert a XVI-ik században az a nézet volt általános, hogy nem is Amerikából származik, hanem már a régi rómaiak és görögök is termelték, a törökök pedig onnan vették volna át.

Ezzel szemben egészen biztos, hogy maga Columbus Kristóf volt az, aki a tengerit Európába behozta és így terjedt el azután mindenütt a kontinensen, ahol a klimatikus viszonyok megfelelőek voltak.

Mivel a tengeri fejlődésének sikeres befejezéséhez összes gabonaneműek között a legtöbb meleget kívánja, az északi szélesség 48—50 fokán túl már nem képes beérni, ezért ott sikerrel már nem termesztendő.

A növénynemesítő eljárások során az em-

ber a tengeri tenyészidejét megrövidítette (100 napos stb. tengerik) és így a geográfiai elterjedését is kitoalta éjszak felé.

Mint gazdasági növény jól fizet: 70—400-szoros magot ad vissza. Más kenyérnövényeinknél eddig semmiféle művelési rendszerrel nem sikerült ilyen termésmennyiségeket elérni. Erdélyi, nem éppen legjobbnak mondható viszonyok között is adott a tengeri katasztrális holddanként 30 métermázsa szemtermést, sőt ennél többet is!

Termelésének elterjedését és azt a gondot, amelyet nemesítésére már akkor fordítottak, mikor az egyéb gabonanemű növényeink nemesítése egész gyermekkorát élte, indokolja az, hogy rendkívül sokoldalú használhatóságánál fogva egyik legfontosabb termesztett növényünk lett.

Ha összehasonlítjuk más növényeinkkel, megközelítőleg sem fogjuk egyiket sem olyan sok oldalunak találni, mint a tengerit.

Mint kenyéradó növény, adja a tengeri, vagy puliszkalisztet, amelyből kenyér, málé, tészták, bálmos (juh íróval) és egyes helyeken még hűlés elleni gyógyszert is készítenek. (Füstölés tengeriliszttel). Darája kitűnő állattakarmány és a hizlalásban meg sem lehetne mozdulni tengeri nélkül. A szeszgyártásban fontos szerepet tölt be és relativ olcsóságánál fogva ott is nélkülözhetetlen.

Mint félig érett, csemegetengeri sütvé, vagy főzve izletes eledelt nyújt, amely igen tápláló is és míg a szegényebb néposztálynak olcsó ételműl szolgál, addig a jobbmódúak, mint csemegét élvezik. De már a teljesen érett tengeri is megfőzve, fűszerekkel, különösen mézzel keverve izletes ételt ad. A pattogatott kukorica (kakas) pedig annyira elterjedt, hogy városainkban mindenfelé az utcasarkokon árulják, mint népszerű böjti csemegét.

A háboru alatt, mint kenyérpótló növény igen jelentős szerepet töltött be, ezenkívül a csirátlanítási eljárások során, mint olajnövény is ismeretessé vált.

A tengeriliszt kizárólagos élvezete, egy az *avitaminózis* betegségek (Pellagra, Scorbut, Beriberi) kategóriájába tartozó súlyos kórt okoz. Az orvosi tudomány mai állása szerint ez könnyen gyógyítható, illetve megelőzhető. Régebbi időkben ez a betegség Erdélyben is ismeretes volt, ma már csak egyes nagyon szegény vidékeken pusztít.

MINERVA

Vezérképviseltek:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseltek: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Főképviseltek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselőt:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

Mint állati takarmány igen sok formájában ismeretes. Sűrűn vetve adja a csalamádét, amelyet aztán vegyíthetünk más takarmány növényekkel is, (borsóval stb.). A csalamádé takarmányozható zölden, füllesztve, télire besavanyítható, (zsombolyázolt csalamádé). Szokták még megszáritva szénának is feldolgozni.

A tengeri szár szintén igen értékes takarmány és különösen szecskázva — füllesztve, megfelelően tápláló is. A tengeri szár egyszerű feletetése után visszamaradó ízék pedig tüzelésre — különösen sütökemence hevítésre — alkalmas, fa szegény vidéken fel is használják. Használják még a szarat egyszerű pajtákra, házakra fedőszerű (nád helyett), 2—3 zsup szarat pedig árokba dobva, mint hid-potló is nem egyszer nélkülözhetetlen a határban.

A tengeriről hántáskor lekerülő csuha pedig jó takarmányt szolgáltat.

A morzsolás után visszamaradó csutka mint takarmány, (szecskázva, füllesztve, esetleg melasszal) vagy mint tüzelő szer jöhet számításba. Ujabb papirgyártásra is felhasználják s az iparban is mind kiterjedtebb alkalmazást nyer.

Végül, ha még megemlítjük, hogy a tengeri szár levágása után visszamaradó tengeri tuskókat a szegény nép tüzelésre összegyűjti, sőt kerítést is épít belőlük, teljes képet nyertünk a tengeri sokoldalú használhatóságáról.

Mindezek mellett nem szabad azonban elfelednünk azt a nagyon fontos szerepet, amelyet a tengeri, mint *kapás növény vetés-forgóinkban*, illetve a racionális növénytermesztésben betölt. Nemcsak mint gyomirtó, de mint a talaj jó strukturájának előharcosa, különösen a mi kötött, nehéz talajainkon, nélkülözhetetlen szerepet tölt be. Erdélyben, tengeri nélkül, ok-szerű növénytermelés nem képzelhető el, ezért Erdély legfontosabb kenyér növénye: a *tengeri*.

Milyen tengerit termeltek Erdélyben az elmúlt időkben és hogyan?

Erdély tengeri termelésének multja egy egészen sajtószerű művelési módnak a *részes tengeri művelés* hatása alatt állott. Félreértések elkerülése végett már most meg kell állapítanunk, hogy a részes tengeri művelésnek egyes vidékeken igen alapos indokai voltak. Egyenesen eldönti ezt a kérdést az a sok hozzám beérkezett levél, amelyek még ma is, (Erdély egyes vidékein) határozottan a részes művelés mellett törnek lándzsát. Nem lehet tehát az Erdélyben divatos részes tengeri művelést kritika nélkül elítélni. Ennek megállapítását azért kívánom leszegezni, mert ujabb Erdély tengeri termeléséről szóló cikkek nagy ágyujának a csöve mindig a részes művelés ellen van irányozva.

Tudjuk azt, hogy Erdélynek nagyon sok olyan hegyes-dombos szántója van, amelyeken a tengeri fogatos művelése teljességgel lehetetlen. Másfelől részes tengeri művelés mellett a gazda azt a rizikót, amely Erdély hideg éghajlata mellett a tengeri gyakori be nem érésében nyilvánult, kisebb tette, anyagi veszteségei nem voltak olyan nagyok, mert a tengeri termelés üzemét nem terhelték a készpénzben kifizetett napszámberék. Sok helyen a gazda egyéb terményeinek megmunkálását biztosította tengeri földjeinek részeseivel. Ez volt a jobbik helyzet! De voltak és vannak vidékek, ahol akár a munkabérek aránytalanul magasak voltak, akár a munkások teljes hiánya miatt a tengeri házi művelésben való megmunkálása lehetetlen volt. Mit tehetett ilyen helyeken mást a gazda, mint azt, hogy részében műveltette a tengerit. Ennek

nyomán aztán sok kényszerű szokás alakult ki: a termelt fajtától való eltérést a részesek nem vették szívesen, ezért a gazdák ösztönszerűleg ragaszkodtak az eddig termelt tengerihez. A tengeri *soros vetése* ellen vidékenként, a szerződés megkötésekor maguk a részes munkások tiltakoztak. A tengeri művelése, betakarítása egészen a részes művelésnek megfelelően kellett, hogy történjék. Kétségtelen itt is történtek tehát apróbb hibák, de nem *végzetesek*.

A tengeri fajták termelésének tehát egyfelől a részes művelés szabott határt. Ezt sem szabad azonban szigorúan értelmezni. Voltak már a multban is igen dicsőre méltó törekvések, amelyeknek során nemcsak az erdélyi fajták nemesítése indult meg erős tempóban, hanem az új fajtákkal, féleségekkel való kísérletek is megkezdődtek.

Teleki Árvéd gróf már a század forduló tájékán, (a *Köztelek* hasábjain is), azt mondja, hogy Erdély gazdaközönségének rá kell térnie a bővebben termő amerikai fajták művelésére.

Voltak mások is, akik ezt hangoztatták, sőt megpróbálták. Ilyenformán az amerikai, lófogú tengeri fajták közül a korábban érők kezdtek bevonulni Erdély tengeri termelésébe.

Ezek után rátérünk néhány, Erdélyben ismertebb tengerinek a rövid ismertetésére: Különösen sulyt kívánok fektetni ezen a helyen azokra a féleségekre, amelyek általánosan el voltak terjedve, vagy pedig speciális jelentőségük van.

A *„Székely tengeri“*-t Máthé Pál bikfalvi birtokos 1856. óta termesztette. 1867-ben a tengeri megjavítása céljából keresztezte is a székely tengerit. Keresztezésre *pignolettó*, *cinkvántinót* stb. fajtákat használt fel. A székely tengeri nemesítésében és elterjesztésében nagy szerepe volt *Szentkirályi Árpád* székely-andrásfelvi földhírtokosnak, aki a Máthé Páltól kapott székely tengerit tovább nemesítette.

A székely tengeri korai érésű, közép nagy, világossárga, sima szemű, csutkája 18—20 cm. hosszú, 12—17 soros. *Legfőbb tulajdonsága, ami a Székelyföld zord klímája mellett megbecsülhetetlen, hogy hidegebb helyeken is sikerrel volt termelhető.*

Ugron-féle tengeri. Mint Ugron Zoltán írja, a régi ugynevezett *„Segesvári kukorica“*, egy ismeretlen származású *olasz kukorica*, (melyet egy obsitos hozott a Székelyföldre) és a *„Dutenkorn“* keresztezéséből állott elő a gondos művelés következtében. Szeme sárga és puha, közép nagyságú, legfontosabb tulajdonsága, hogy még a székely tengerinél is korábban érik.

A *lapusnyaki tengeri*. Egyik leghíresebb és legjobban elterjedt, nemesített, erdélyi tengeri féleség, amelyet Cs. Lázár László földbirtokos nemesített. Ő a nemesítést 1884-ben kezdte meg 16 tengeriféleséggel. Ezek közül 1885-ben kiválasztotta a 6 legjobbat: *Comptor*, *Ladret*, *Pennsylvania*, *Layfellow*, *Dutenkorn* és *Preri tengeriket*, amelyek tehát a sima szemű lapusnyaki tengerinek az ősei. A lapusnyaki tengeri a hosszú csövét a Pennsylvániától, a hosszú, mélyrenyuló szemét pedig a lófogútól örökölte. A lapusnyaki tengeri érési idő tekintetében közepes. Erdély mezősi és folyók menti részein jól beérik, de zordabb és hidegebb klíma alatt csak jó időjárás esetén. Általában azt mondhatjuk, hogy az áprilisban vetett tengeri szeptember végére, a májusban vetett pedig októberben érik be. Kitűnő lisztet szolgáltat és mint jól sarjadzó tengeriféleséget, sokhelyen csalamádénak is vetették.

A *Lészay féle tengerit* Lészay Ferenc kolozsmegyei birtokos nemesítette. *Igen nehezen fajzik el, korán érő*. A kolozsvári gazdasági akadémiának 1926-ban végzett tengeritermelési kísérletei során az bizonyosodott be, hogy a *Székely, Ugron és Lészay* féle tengerik értek be legjobban. Nagyon kell tehát sajnálnunk, hogy a Lészay féle tengerivel végzett kísérletek fennakadtak és ez a tengeri nem terjedt el Erdélyben úgy, amint azt kiváló tulajdonságai miatt megérdemelte volna.

Az eddig tárgyalt tengerik a sima, *puhaszemű* tengerik csoportjába tartoznak.

A simaszemű, *kemény* tengerik közé tartoznak a *„Csinkántinó“* és a *„Pignolettó“*. Az előbbi korai érésű (egyidőben érik a már említett erdélyi származású korai féleségekkel), a második igen késői, ezért Erdélyben nem tudott elterjedni. Mindkét tengeri a nem bőven termő, de jó minőségű lisztet szolgáltató tengerik csoportjába tartozik, ezenkívül lisztjük tápanyag tartalma is magas és étkezési célra a legkiválóbb minőségű puliszka lisztet szolgáltatja. A csinkántinót Erdélyben szorványosan mindenfelé termelték, egyes vidékeken pedig általánosan kezdett elterjedni.

Ugyancsak ebbe a csoportba sorolhatjuk a *Putyi és Alcsuthi* tengeriket is. Amerikában — közbevetőleg jegyzem meg — a sima kemény szemű tengeriket nemesítették is, különösen a bővebb termés szempontjából végeztek amerikai nemesítők szép munkát. Legismertebb nemesített fajták a *Longfellow* és az *Aranykukorica*.

Rátérve a lófogú tengerik ismertetésére, azok legfőbb jellemvonása az, hogy a szem nem sima, hanem a mag teteje be van horpadva, hasonlít a lófog kupájához, innen vette elnevezését is. Általában lisztesek, magjukban kevés az üveges rész, *bőtermők*. Színük sárga és fehér; ezek az uralkodó színek, de a vörösről át a sötét kékig minden színárnyalatban találhatók. Általános véleményem az, hogy később érők. Ez a felfogás tarthatatlan! Erdélyi viszonyok között is, vannak olyan lófogú tengeri fajták, amelyek helyüket feltétlenül megállanának; a mi zordabb klímánk alatt is képesek volnának beérni, ezeknek a fajtáknak a nemesítése illetve elterjedése igen kívánatos volna, mert a lófogú tengerik általában bőtermőségük által tűnnek ki s ez oly tulajdonság, amely mellett az esetleges hátrányok eltörpülnek.

Erdély tengeritermelésének egyik legelső zászlóvivője gróf *Teleki Árvéd* drassói nagybirtokos volt az, aki a *„Préri királynője“* nevű lófogú tengerivel gyönyörű eredményeket ért el. A *„Préri királynője“* tengerinek 2 változata ismeretes. Egy korábbi és egy későbbi érésű féleség formájában termelik. A korábban érőből állították elő a Bánkúti tengerit, azt a lófogú tengerifajtát, amely Erdély legzordabb vidékein is — ahol a tengeri egyáltalában megterem — még beérik a *„Préri királynője“* nem tudta a ráváró pályát befutni, mert a közbe jött világháború ennek útját vágta.

A *Bánkúti kukoricát* Baross László főhercegi uradalmi felügyelő termesztette ki Bánkúton a Préri királynője nevű tengeriből, Arad megyében. A nemesítést 1894-ben kezdte meg. Sajnos ez sem terjedt el, pedig az érési ideje is megfelelő lett volna Erdély klímájához, mert a *„Préri királynője“*-nél két héttel hamarabb érik. 1912. évben *Péterfi Tamás* beszámol a „székely fiúk“ kukorica termesztési kísérleteiről, melyben *Miklós György székelyszentmihályi tanító* a következőket jelent: „A bánkúti tengeri kemény szarat nő-

Gyümölcsfák

kártevőinek elpusztítására
permetezzünk mindjárt
rügyfakadás előtt

Avenarius-féle

DENDRINEL

s biztosítjuk az eredményt
használatával.

Kérjen ismertetőket:
MOSKOVITS IPARTELEPEK R.-T.
vegyészeti gyára
Oradea, Calea Victoriei 62.

velt, szép nagy csövekkel s bár általában ez sem jutott teljesen tökéletességre, mégis remélhető, hogy normális * időjárás esetén beérnek, mely esetben mindenik faj között ez lenne a legháladáatosabb.

Sajnos, térszúke miatt nem foglalkozhatunk több tengerifajta és féleség ismertetésével, meg kell azonban röviden említenünk a csalamádénak való tengeriket is, amelyek közül régebben Erdélyben főleg csak, mint említettem is, a lapusnyakit ismerték általánosan.

(Folyt. köv.)

Szőlőművelésünk tragédiájáról.

Írta: Dezső Miklós.

Természetesen csak Erdély bortermelése köréből szakítok ki pár marokkal, hogy belezessünk a közvetlen közel jövőbe, bár nagy léptekkel, mert a bortermelés hosszas irodalmát nem lehet egy két szűk közlemény keretében beleszorítani. A részleteket egy már 90% részben kész munkámban adnám, ha e közleményeimhez való hozzászólások azt mutatják, hogy sajtó alá adjam 8-iknak a 7 kiadott munkámhoz.

A múlt században, 1889-ben már Erdély filloxera mappáján ott van Medgyesen a piros filloxera folt. Azelőtt 43.000 k. hold szőlőt műveltünk Erdélyben, de a multkoriban kimutattam, hogy alig 15—20.000 hold lett felújítva oltványokkal.

Itt is, de a véletlen által, — közelebről kihivatván többféle szakvélemény adás végett, — több felé Szolnok-Doboka, Kolozs, Torda-Aranyos és Alsófehér-megyékben láttam 20—22 éves felújított szőlőket és azok pusztulását.

A bortermelés főtényezője: a természet (clima), ehhez alkalmazkodni kell. Második a fekvés azt választani kellett. Harmadik a talaj, ezt is választani kellett. Negyedik az alany, ezt kísérletezés után kellett volna elfogadni. Éppen ugy ötödször a termelő borfajta, a nemes részt is meg kellett volna a kereskedelemmel kérdezni, hogy a kereskedelem vignettát tehesen reá, mert a fogyasztó is 40—60 leiert szereti tudni, hogy mit iszik. Minden vegyes és kevésbé ismert szőlő nevét nem lehet oda biggyeszteni a vignettára.

Az ültetést a mivelet módot is vezetni kellett volna. A szüret időt, borshordók tisztaságát, musteredést, lehuzást és ezek között még sok apróságot kellett volna...

Most a szőlősgazdák egyrésze azt mondja: „késő bánat eb gondolat.” De vannak, akik a szeg fejére ütnek: „Hol volt akkor a praxis, ki tudta mindezeket!!” ... És még mennyi ilyen van ma is, amit még nem tudunk.

Azért sokan jól szoroztak és osztottak, sikerült jó munka és más több dolog szerencsés összejárásával haszonnal dolgozni. Van azonban, kiknél nem egy-két tényező hiányzott, de több is a fentemlítettékből, holott egyetlen egy is elég a sikertelenséghez s így nem kapták meg a számadásaikat. És harmadszor olyan is van ma már 18—20—22 év után, aki beismeri, hogy többé kevésbé mindenik tényező meglehetősen bevállott, s mégis, — nem tudom mi okból, vagy mely okokból, — a szőlő most váratlanul a faképnél hagyott. — Most azon sohajtozom: „Quid nunc?”

Az általam látott néhány nagyobb telepítésből azt felelhetem, hogy látatlanul, csak levélbeli leírás után tanácsot, utasítást adni nem lehet. — Látni kell a helyet, talajt stb. stb. stb.

Most bosszulta meg magát az oltvány kereskedelem és főleg a szépség hibás kifejezéssel eladott sok millió rossz oltvány akkor, amikor az u. n. „szokvány minőségűek” között is talán felerésze rossz volt. Végtelen nagy mulasztás volt az, hogy a munkások és vincel-

léreknek nevezettek nem tanulták meg a zöldoltást. Így nem tudták utánpótolni a 4—5—6 stb. éves ültetvényeket. — Pedig ma is, holnap is kizárólag ez és ez marad az egyedüli utánpótlási mód. Merem állítani, hogy az u. n. cseléd könyvekben, elbocsátó iratokban, — ha igaz lesz, — a vincellér követelni fogja a volt gazdájától, hogy írja oda be azt is, hogy x—y vincellér ennyit szolgált és tudja v. jól tudja a zöldoltást. — A vincellérek másik alaphibája ma még, hogy mind mind rosszul válogatják meg a nyári zöld munkánál a jövő évi termő vesszőt (magfát).* — Természetes következménye ennek az, hogy a tavaszi u. n. szőlő metszéskor a legjobb metsző is csak a rosszul választott szál vesszőt hagyhatja meg karikának (termőfának).

A *-gal tett észrevételre csak annyit felelhetek röviden, hogy a Rajna vidékén csak a legválogatottabb férfit engedik magfát választani, az hordozza a termést és a tőke életartamát. — Amit a metszésnél tapasztaltam elég szomorú. Ami vincellérek azt cselekszik, amit a rossz gazdasszony a szopós borjuval, ez fejbe veri a sajtárral a borjut és így csak a fejé nő, a vincellérek pedig fejre metszik a tőkét, ennek is csak a fejé nő. A sok fattyu (viz) hajtás előtör a tőke fejből az u. n. rejtett rügyekből, ezt más évben csapra vágja, hogy magfát neveljen, de ez is vastag belű, dudvász vessző lesz és nem terem, tehát a vincellér nem engedi teremni. Ha már a karika évet kitöltötte a magfa, akkor lefűrészelik és lesz a helyén egy nagy nyílt seb. Csak néha lesz az ilyen csap hajtásából jó termő fa is. A tőke fejek tehát mind nagyok, fél oldalt, sőt $\frac{3}{4}$ részben beszáradtak.

No még jött a táblák felső szélén a talaj lekopás, takaratlanok a tőkék, sőt a gyökerek is kimaradt. Alól a fejek földbe fulladtak, telve harmatgyökerekkel. A kikötött karikák a föld színén, a peronoszpora lepi, fűrt rothad, kapa üti, talaj alatta mindig nyirkos, hideg.

Már nem volna szabad mételykórnak lennie.

Marek professzornak, a mételykór ezidőszerinti legnagyobb specialistájának vizsgálatai kimutatták, hogy egy legelő szarvasmarha, ló és birka állományának befertőzéséhez legveszedelmesebb helyek a füvesárkok, apró sömjékek és kis lápok, vagyis a nedves rétek és ezeket összekötő erecskék. Ilyen helyeken rövid egy óras legelés is már 4—5 évre mételykórossá teheti a fogékony állatot.

Gazdaközségünk mindezeket oly sokszor és oly sok formában vehette tudomásul, hogy ezek tanulságai nyomán már nem is szabadna mételykórnak lennie. Ámde alig számottevő azoknak a száma, akik a mult évi téli istállóztatás kezdetén, vagy folyamán a mételykórral szemben óvintézkedéseket tettek volna. Pedig ez csak annyiból állana, hogy a gazda beistállózott állománya bélsaraiból egy-egy gyufásdobozra valót állatorvoshoz juttatna. Pár nap és megtudja, hogy melyik szarvasmarhája, vagy birkája mételykóros. Ezen mindennél egyszerűbb óvintézkedés helyett azonban gazdaközségünk legnagyobb része az elmúlt télen nyugodtan szemlélte a növendék jószágok romlását, tehenei legyöngülését és az ezzel járó tejhozam apadást. Inkább pocsékolta az erőtakarmányok tömegeit, semhogy állatorvosi tanácsot vett volna igénybe.

A legelőre való hajtás előtt — amíg nem késő kezeljük Distollal juhainkat és szarvasmarháinkat, hogy kihajtvá belőlük a mételyt, ne fertőzzük legelőinket! Distolt minden gyógyszertárban beszerezhetünk, vagy megrendelhetjük azt Gergely Ferenc cégnél is Kolozsváron.

*Erre a vincellér azt mondja: „Hiszen instálom, a gyomlálást az asszonyok csinálják. A vincellér nem lehet mindenütt”.

Allatorvosi díjszabás.

A tavaszi oltások közeledtével T. Tagtársaink tájékoztatása céljából az alábbiakban közöljük az 58.867—1925. sz. miniszteri rendelettel megállapított, Romániában jelenleg érvényben levő állatorvosi díjszabást.

Oltásokért, vagy szérum-oltásokért fizetendő: a) nagy állatok (ló, marha) után 100 drb.-ig drb.-ként 16 lei, 200 drb.-ig drb.-ként 12 lei, 300 drb.-ig drb.-ként 10 lei, 300 drb.-on felül drb.-ként 8 lei; b) kis állatok (juh, sertés) után 100 drb.-ig drb.-ként 8 lei, 500 drb.-ig drb.-ként 6 lei, 500 drb.-on felül drb.-ként 5 lei; c) baromfiak után 100 drb.-ig drb.-ként 3 lei, 100 drb.-on felül 2 lei.

Ha ugyanazon községben egyszerre több tulajdonos részére történnek oltások, az állatállomány úgy számítatik, mintha csak egy tulajdonosé lenne, a legelőnyösebb tarifát alkalmazva.

Tuberkulinozás és malleinezés ingyenes. A tulajdonos által kért tuberkulinozási és malleinezési munkálatokért fejenként 100 lei fizetendő. Az állatorvos fuvardíja a tulajdonost terheli.

Egy felnőtt mén kihereléséért 400 lei, egy 1—2 éves csikó kihereléséért 200 lei, egy felnőtt bika kihereléséért 150 lei, egy bikaborju kihereléséért 1 éves korig 40 lei, egy berbécs, vagy kan kihereléséért 30 lei fizetendő. A herelési műtéthez szükséges anyagok díja az állatorvost, terhelik, azonban az állatorvos és segédszemélyzet fuvardíja a tulajdonost.

Allatorvosi tiszteletdíjak (72.065—1925. sz. aug. 13-iki miniszteri rendelet) vizsgálatért és bizonyítványkiállításért (állatokról, vagy nyers állati termékekről, melyeket vasuton, hajón szállítanak, vagy lábön hajtának, akár belföldi forgalomra, akár exportra vannak szánva).

Megnevezés	Egység	L.	b.
Nagy állatok — — —	darabonként — — —	30	—
Kis állatok (juh, kecske, disznó) — — —	— — —	5	—
Élő, vagy vágott szárnyas — — —	— — —	—	50
Marhahus — — —	minden negyedr. után	7	50
Sertéshus — — —	minden fél után —	2	50
Juh-, kecskehús — — —	drb.-ként — — —	5	—
Bárány, gödölye, malac	— — —	—	50
Lóhús — — —	negyedenként — — —	7	50
Szalámi, sonka és hasonlók — — —	kg.-ként — — —	—	50
Nagyállat-bőrök — — —	drb.-ként — — —	1	—
Kisállat-bőrök (borju, bárány, juh stb.) — — —	minden 100 után — —	20	—
Száraz bél — — —	kg.-ként — — —	—	25
Szózott bél — — —	10 kg.-ként — — —	—	25
Hal exportra, vagy importra hordóban — — —	50 kg.-ig — — —	15	—
Toll — — —	kg.-ként — — —	—	25
Gyapju — — —	— — —	—	25
Szarv, csont, szőr és más termékek — — —	az első vagon után a „megjegyzések” rov. jelzett feltét. szerint	300	—

A legnagyobb tiszteletdíj, ami beszedhető 300 lej 1 vagon után. Abban az esetben, ha több vagon van, az első vagon után 300 lei szedendő, a többi vagon után 100—100 lej.

Ez vonatkozik úgy az állatokra, mint a nyers termékekre.

Ezek a tiszteletdíjak csak egyszer szednek és a fizetés igazolása nyugta által történik, amely a transport aktáihoz mellékelendő, melynek száma a bizonyítványban megemlítendő. E pontnál megjegyezzük, hogy a tiszteletdíjak 50% -át az állatorvosok be kell küldjék Bukarestbe központi kollégáik javára, akik a kiszállítás mellékjövendelmében nem részesülhetnek. Tehát a gazdák megfizetik a kiszálló állatorvos tiszteletdíját, fuvardíját, anyagok árát és ezen felül még a bukaresti állatorvosok javára is adakoznak, noha ők is reá vannak utalva a támogatásra. Ez a kötelező bőkezűség is hozzájárul az állattenyésztés tönkrejutásához. Miért fizessünk annak, aki nekünk semmit sem dolgozik?

Traktorbeszerzési akció Magyarországon.

Mig Romániában a 200 holdas birtokos 30 %-os bankkamatláb mellett vásárol traktort és kb. 8000 L.-t csak vámért fizet, addig Magyarországon a 200 holdon vagy ennél kisebb területen gazdálkodó birtokos a *Fordson-traktor után 15, más gyártmányok után 20 % államsegélyt élvez.* A traktorok vámmentesen vihetők be az országba. A kölcsön kamat 8—12 %. A cég költségmentesen tartozik a traktort kiküldeni a gazdaságba, 7 napig díjtalanul tartozik a kezelőt oktatni, 6 hónapi jótállást kell vállalnia a gépért és azután 6 hónapigként ellenőriztetnie kell a gép állapotát, kezelésének helyességét. — Mindezekkel szemben a vevő a kisebb gazdák számára 100 holdat tartozik évenként szántani legfennebb 450 L.-ért holdanként.

A gabona standardizálása egy új Haditermék R.-T.-hoz vezet.

A gabonaneműek standardizálásáról szóló törvényjavaslat módosított szövegét a napokban küldötték szét a szakkamarákhoz. A tervezet szerint a standardizációt csak az export céljait szolgáló gabonákra vezetik be, a belföldi kereskedelemben a gabona forgalma továbbra is szabad marad. A standardizációt, amelynek tudvalevőleg az a célja, hogy a külföldre kerülő román gabona kirostálva és minőség szerint osztályozva, tisztított állapotban kerüljön ki az országból és ezáltal márkát vivjon ki a maga számára a külföldi piacokon, nemcsak búzára, hanem rozsrára és zabra is kiterjesztik.

A tervezet alapelvei és rendelkezései a következők: az ország valamennyi kikötőjében és fontosabb vámpontjain gabonastandardizációs központokat állítanak fel, ahol szortírozzák az exportra kerülő gabona minőségeket, Bukarestben egy országos bizottság fog működni, amelynek tagjai lesznek: a mezőgazdasági kamara, a kereskedelmi és iparkamara, a földmivelésügyi miniszterium és a közlekedésügyi miniszterium egy-egy delegátusa. E központi bizottság alá tartoznak az összes megyei albizottságok, amelynek tagjai a helyi szakkamarák kiküldöttjein kívül a vidéki raktárlajdosok egy kiküldöttje és az agrártanács tagja, amely az elnöki tisztet tölti be. A Banca Națională azonban csak azokra a letétjegyekre (warrant-okra) folyósít 75 százalékos erejéig kölcsönt, amelyeket a határmenti, illetőleg kikötői export-magazinok állítanak ki. A tervezet szerint szükség esetén a kormány kiterjesztheti a standardizációt másfajta mezőgazdasági termékekre is, ugyancsak a gabona belföldi forgalmára. A tervezetet a szakkamarák rövidesen anélkül keretében fogják letárgyalni. A standardizációt, amelyet egyetlen európai állam sem vezetett be, nem tartjuk alkalmasnak az export érdekében, mert megnehezíti a külkereskedelmi forgalmat, ezenfelül rengeteg visszaélést tesz lehetővé. A visszaélések és sikkasztások egyik fő oka annak, hogy az adók olyan magasak. De egyébként sincsen semmi előkészület a kormány részéről a külföldi piacok megszerzése tekintetében sem, mert sem külkereskedelmi szerződéseink, sem szállítási lehetőségeink, sem vámpolitikánk nem olyan, hogy az osztályozással járó költségtöbbletet megbirja az exportgabona. Különösen nagy sullyal esik a mérlegbe az a körülmény, hogy Amerika felkészült Európának olcsó búzával való ellátására. Az egész gabonastandardizációs intézmény csak olyan jelentőséggel bírna, mint az állattenyésztés és export fellendítése érdekében létesített állat-export vásárok. Ezeket nem látogatja soha senki és csak papíron vannak meg. Megszervezésükre azonban súlyos milliókat költöttek keservesen fizetett adóinkból.

A standardizációt pedig, amennyiben kötelező uton léptetnék életbe, nem volna egyéb, mint egy új Haditermék R.-T., amely moszkvai paragrafusok alapján nyugodna és a mainál is jobban leron-taná mezőgazdasági helyzetünket.

EGYLETI ÉLET

A kolozsmegyei gazdák szervezkedése.

Mezőgazdasági termelésünk egyre hanyatló irányzata arra készíti a gazdaközönseget, hogy az ipari munkásság módjára szervezkedjen érdekeinek megvédése céljából. Az E. G. E. csikvármegyei gazdák után most a kolozsmegyei gazdaközönseget hívta fel szervezkedésre és a f. hó 11.-én Kolozsváron ez ügyben tartott értekezlet el is határozta, hogy az E. G. E. kebelében fogja a kolozsmegyei gazdákat és gazdaköröket tömöríteni.

A febr. hó 11.-én Szász István E. G. E. alelnök elnöklété alatt tartott gyűlésen Török Bálint ismertette a mezőgazdaság általános helyzetét.

A sötét ködben tapogatózva járó gazda azt sem tudja ma merre lépjen, mit termeljen, hol értékesítse termését, hogyan védekezzék a teherbíró képességét meghaladó közterhek ellen, miképpen biztosítsa adósság csinálás nélkül megélhetését.

Rámutatott a kölcsönök magas kamataira, a földhitelek újabb megterhelésére. A bankok 1927. évi zárszámadásaikban örömmel mutatnak váltó állományuk felszaporodására és büszkén hangsúlyozzák, hogy a kölcsönök legnagyobb részét jelzálogos biztosíték ellenében folyósították. Mindez a földet terheli. Az ipari vállalatok nyers terményeink árát leszorítják, a hatóságok a mezőgazdasági termények és termékek árát ma is maximálják, az adókat háromszorosára emelték anélkül, hogy olcsóbb termelési eszközökről vagy jobb értékesítési lehetőségekről gondoskodtak volna. A szabad gazdák a bankok, iparvállalatok és adóhivatalok jobbágyságot lettek. A vámpolitikánk tönkretette a mezőgazdaságot, elvesztettük külföldi piacainkat úgy az állat, mint gabona és takarmány-magvak számára. Az állattenyésztés terén az export állatvásárokkal való céltalan kísérletezések után most moszkvai receptre akarja a kormány a gabona exportot szervezni, anélkül, hogy a szállítási lehetőségekről, piacról stb. kellékről gondoskodott volna.

A tavalyi 128 Leiel szemben az idén kb. 110—115 Lei lesz a cukorrépa ára, a tavalyi 50—70 Leiel szemben 25—30 Lei az idén a heremag ára, a tavalyi 40—50 Leies árakkal szemben 4—26 Lei a dohány beváltási ára. Új adót vetettek minden igavonó állatra, járműre, traktorra. A kötelező munkásbiztosítás bevezetésének dacára nincs gondoskodás orvosról, gyógyszerrel, nincs magyarnyelvű mezőgazdasági szakiskolája a kétmilliónyi magyar kisebbségnek, mert a magánalapítású magyar iskoláinkat is átvették. Tilos a gazdaságterhek ügyében való gyülekezés. E hó folyamán a tordaszentlászlói, bánffihunyadi, kolozsi főszolgabírák betiltották a gazdakörök gyűlésezeit. Ugyanakkor, mikor az adófizető földmivelő nép gyűléseit betiltják, naponként olvashatjuk, hogy az egyes adó, postahivataloknál, Monitorul Oficialnál, C. F. R.-nél, egyetemen és egyéb állami intézményeknél milliós lopások és sikkasztások folynak a földmivelő nép keserves verejtékével kiizzadt közpénzekből. Ugyanakkor hamis vádak alapján véresre verik, kinnözzák és kilométereken láncra verve hurcolják gonosztevők gyanánt a békésen dolgozó embereket. De hol állhatna meg a panaszkok lavinája ha minden sérelmünket fel akarnók sorakoztatni?

A panasz helyett a sérelmek erősebb küzdelemre kell acélozzák izmainkat és kezdet fogva vállvetett munkával kell saját erőnkkel megteremtünk mindazt, amire kisebbségi sorunkban szükségünk van ahhoz, hogy létünket biztosíthassuk és adóinkat fizethessük. Ezért minden kolozsmegyei gazdának önmagával és gazdatársaival szemben tartozó kötelessége, hogy akár egyénileg, akár a gazdakörök útján kapcsolódják be az E. G. E. Kolozsmegyei

osztályába. A legeldugottabb faluban élő kis gazdát, földmivest sem szabad magára hagynunk, fel kell karolnunk valamennyi gazda érdekét, mert csak akkor állunk hivatásunk magaslátán. A falu népet önálló és öntudatos gondolkodásra, önállóságra, nagykorúságra kell nevelnünk. Ezt leginkább a gazdakörök útján érhetjük el, ezért az E. G. E. lépéseket tesz ismételtén a gazdaköri gyűlések engedélyezése ügyében a vármegyei prefektus úrnál. Kolozsmegye mindig Erdély első megyéje volt. Ma is kell, hogy annyi erő, energia, öntudat, jóakarattal és megértéssel éljen a gazdatársadalomban, hogy meg tudja teremteni a maga számára az érdekképviselő szervét. Ebben a reményben javasolja az E. G. E. kolozsmegyei osztályának az alább kivonatossan ismertetett szabályzat alapján való megalakítását és a falusi gazdakörök ujjaszervezését.

Az E. G. E. kolozsmegyei osztályának szervezeti szabályzata.

A szakosztály címe: az E. G. E. Kolozsmegyei Osztálya. Működési területe Kolozsmegye.

A szakosztály célja az E. G. E. céljával azonos. Vagyis az olcsóbban, többet és jobbat termelés, a jobb értékesítési lehetőségek biztosítása, a szakismeretek terjesztése, a mezőgazdasági kultúra fejlesztése, a törvények, rendeletek ismertetése, a gazdaságterhek orvoslása érdekében való eljárás stb.

A szakosztály tagjai lehetnek az E. G. E. tagjai. A kisgazdák csoportosan gazdakörök útján léphetnek be a szakosztályi tagok sorába.

A szakosztály ügyeit intézők: 1. a szakosztályi közgyűlés; 2. az intéző bizottság; 3. az elnökség; 4. az előadó és 5. az esetleg kiküldendő bizottságok. Hatáskörüket külön pontokban írja elő a szabályzat.

A szakosztály állandó jelleggel bíró érdekképviselői szerv, mely az E. G. E. fennállásának tartamára alakul.

A fent vázolt szervezeti szabályzattervezetet a gyűlés egyhangulag elfogadta és az E. G. E. kolozsmegyei osztályát megalakítottának jelentette ki.

Választások.

A szakosztály megalakulásának kimondása után a választásokra került a sor, amelyek rendén megválasztották: elnöknek Szász István, az E. G. E. alelnöke, alelnököknek dr. Galányi Imre ügyvéd, birtokos és dr. Bibó Béla gazdaköri elnök, ref. lelkész. Az intéző bizottság tagjai sorába: Ady Elemér (Gyalu), Antonya Mihály (Magyarszovát), Balla György (Kolozsvár), gr. Beldi Ferenc (Mezőméhes), Bíró József (Kissármás), Brunner Béla (Kolozsborsó), Brunner Károly (Választ), Bucsi Endre (Ördögkeresztúr), Deák János (Kolozsvár), Deák József (Magyarszovát), Gaál Elemér (Lárgantanya), Gaál Péter (Kolozskörpád), Gaál Jenő (Mócs), Gidófalvy István (Doboka), dr. Cs. Jelen Gyula (Kolozsvár), gr. Mikes Sándor (Szászfenes), Madaras József (Tordaszentlászló), Márk Samu (Mezőméhes), Nagy András (Nagykapus), Pünkösdi Lajos (Magyarlóna), Szász Dezső (Pusztakamarás), Szász Ferenc (Pusztakamarás), dr. Szász Ferenc (Kolozsvár), dr. Szent-Iványi József (Farnos), Szilágyi Ferenc (Kolozs), Szabó Farkas (Magyarbikal).

Előadónak: Török Bálint.

A választások megejtése után a vezetőség felkérte a szervezkedésnek erős lendülettel való beindítására és ezzel a gyűlés véget is ért.

Az erdélyi dohánytermelők gyűlése.

A dohányt mint monopol cikket, tudvalevőleg a monopol hivatal termelteti egyoldalúan megállapított feltételek mellett. A monopol hivatal az idén egyoldalúan sőt mondhatni, hogy önkényesen és tendenciózusan alacsony osztályba soroltan és önköltségen is aluli áron

váltotta be a termést. Az érdekelt gazdaközön-
séget dohánytermésének értékén alól történő,
rekvirálás számba menő elvétele annyira elke-
serítette, hogy szükségét látta annak, hogy egy
megbeszélésre gyűljön össze.

A február hó 11.-re összehívott értekez-
letre az Ér, Szamos, Aranyos és Maros mellé-
kéről és a Mezőségről számos termelő gyűlt
egybe és 41 községből mintegy ezer termelő
jelentette be a szervezkedési mozgalomhoz való
csatlakozását. Az ülést Szász István egyesületi
alelnök nyitotta meg. A jogos érdekeik védel-
mére egybegyűlt termelőket meleg szavakban
üdvözölve, felkérte Török Bálint titkárt a tárgy
sorozat előterjesztésére.

A termelők sérelmei.

Előadó ismertette a gyűlés előtt beérkezett
panaszok lényegét, amelyeket helyszűke miatt
röviden az alábbiakban foglalhatunk össze:

1. A monopol hivatal olyan dohányfajták
termelését írja elő, melyek köztudomáslag
viszonyaink között más fajtákkal szemben ke-
véssé válnak be.

2. A termeléshez nyújtott előlegek ösz-
sege csekély és azt is rendetlenül folyósítják.
3. Az elemi kár ellen kötelező biztosítás
díja aránytalanul magas, kár esetén a beclés
egyoldaluan és önkényesen történik, amiből a
gazdákra 40—50%-os kár hárul.

4. A szárításhoz adott, zsinég drága és
gyenge minőségű.

5. A beváltás alkalmával a termés mind
II. és III. osztályba soroltatott. Az 1926. évi
30—60 Lei közötti árakkal szemben az 1927.
évi termést 4—26 L. közötti árak mellett
fizették ki, miáltal számos gazdát és dohány-
kertészt adóságokba és nyomorba hajtott a
monopol hivatal.

6. A termés beclésénél nem a gazdák
bizalmi emberei, hanem a monopol hivatal
által kijelölt egyének szerepelnek mint szak-
értők.

7. A beclés a szín és nem a minőség
alapján történik.

8. A beváltási időt ősz helyett tavaszra
tüzik ki, miáltal a gazdákat jelentékeny kamat-
veszteségek érik.

9. Az export-dohányból a termelők soha-
sem kaptak nyereség részesedést.

10. A beváltó közegeket praemiumokkal
kecsegteti a monopol hivatal a saját javára
eszközleendő beclések után származó haszonból.

Tekintettel a felsorolt sérelmek sokoldalú-
ságára és évenként való megismétlődésére elő-
adó javasolja, hogy a termelők alakítsák meg
az E. G. E. Dohánytermelési Szakosztályát,
miután csakis ily módon lehetnek állandóan
résen érdekeik védelmére és csakis szervezeten,
egységesen való eljárás esetében remélhető a
panaszok meghallgatása és orvoslása. A jelen-
váltak kívánságára felolvasta a Dohánytermelési
Szakosztály szervezeti szabályzat tervezetét,
amelyet kivonatosan az alábbiakban ismertetünk.

A Dohánytermelési Szakosztály szervezeti szabályzata.

A szakosztály címe: az E. G. E. Dohány-
termelési Szakosztálya. Székhelye Kolozsvár.
Működési körlete a kapcsolt területekre terjed.

A szakosztály célja: a dohánytermelés
fejlesztése újabb termelési irányok és módok
tanulmányozása, ismertetése, jobb értékesítési
lehetőségek biztosítása, a termelők érdekeinek
minden irányban való képviselése és védelme, stb.

A szakosztály tagjai lehetnek az E. G. E.
tagjai. Kisgazdák csoportosan, gazdakörök vagy
alkalmi társulásaink útján léphetnek be a szak-
osztályi tagok sorába.

A szakosztály anyagi ügyeit önnálóan
intézi, vagyona és jövedelmét saját javára az
E. G. E. pénztárában kezeli.

A szakosztály ügyeit intézik 1. a szakosz-
tályi közgyűlés, 2. a közgyűlés által választott
intéző bizottság, 3. az elnökség, 4. az előadó
és 5. az esetleg kiküldendő bizottságok. Hatás-
körüket külön pontokban írja elő a szabályzat.

A szakosztály állandó jelleggel bíró érdek-
képviselői szerv, mely bizonytalan időre az
E. G. E. fennállásának tartamára alakul.

A fent vázolt szervezeti szabályzatot a
gyűlés egyhangulag elfogadta és az E. G. E.
Dohánytermelési Szakosztályát megalakítottak
jelentette ki.

Választások.

A szakosztály megalakulásának kimondása
után a választásokra került a sor, amelyek ren-
dén megválasztottak: elnöknek dr. Péter Béla,
a gazd. ak. ig.; alelnököknek: dr. Bujánovits
Rudolf (Érmihályfalva), Balla György (Kolozs-
vár), Kabos Kálmán (Mezőkapus) és dr. V.
Szabó Lajos (Szilágysomlyó). Az intéző bizott-
ság tagjai sorába: Botár Árpád (Radnót), Cser-
neczký Lajos (Székelyhid), Csomos János (Ke-
resztes), Dancs Sándor (Maroscsesztve), Lázár
Zoltán (Torda), Lovass Dániel (Érmihályfalva),
Lapikás Béla (Kutyfalva), Muzsnay Ferenc (Mező-
szengyel), Molnár Imre (Szatmár), dr. Onisca
György (Marosludas), dr. Roxin Teodor (Nagyvá-
rad), Szász József (Marosvásárhely), Tolvaly Fe-
renc (Póka) Tapodi Mihály (Balázsháza). Az
intézőbizottság szükség szerint való kiegészíté-
sére a bizottság felhatalmaztatott. Előadónak
Török Bálint.

A választások megejtése után mindjárt a
szakosztály felkérte az ujonnan választott veze-
tődet, hogy az elhangzott sérelmeket memo-
randumba foglalva juttassa illetékes helyre és
kérje azok sürgős orvoslását.

Ezután letárgyalták a dohánykertészi szer-
ződések pontjait és egy szerződés mintába
összefoglalták azokat az irányelveket és árakat,
amelyeket követésre és elfogadásra ajánl a
szakosztály. A szerződés megszövegezésére a
vezetőség kéretett fel. A gyűlés határozatairól
a szakosztály értesíteni fogja a termelőket és
a szervezkedésre fel fogja őket sürgősen szó-
lítani. Az egyes sérelmek részletes megvitatása
után az ülés véget ért.

Az Erdélyi Cukorrépatermelők Szövet-
sége aradi tagozatának intéző bizottsága
a múlt héten Purgly László elnöklete alatt
ülést tartott. Lichtenthal Ferenc központi
ellenőr terjedelmes jelentést tett a lefolyt cukor-
répa átvételek fontosabb mozzanatairól. Alföldy
Pál igazgató a szövetség folyó ügyeiről tett
jelentést, melynek során ismertette a szövetség
tervbe vett nagyarányú műtrágyázási kísérleteit
a cukorrépa szakszerű műtrágyázásának meg-
állapítására. Végül foglalkozott a szövetség a
cukorrépa átvételek körül a lapokban megjelent
közleményekkel s ezzel kapcsolatban a követ-
kező határozatot hozta:

Az Erdélyi Cukorrépatermelők Szövetsége
aradi tagozatának intéző-bizottsága folyó hó
4-én tartott ülésén foglalkozott az aradi Mező-
gazdasági Kamara átirata kapcsán az aradi
cukorgyár múlt évi répaátvételei körül állító-
lag történt visszaélésekkel. — Az intéző-
bizottság mindenekelőtt megállapítja, hogy a
szövetséghez a mai napig egyetlen ilyen ter-
mészetű panasz sem érkezett a termelők rész-
ről. Jöttek az átadás folyamán kisebb-nagyobb
panaszok a túlzott levonások miatt, amely
panaszokat a szövetség minden alkalommal a
leggondosabb vizsgálat tárgyává tette s a ter-
melők érdekeit ilyen esetekben a lehetőséghez
képest mindig megvédte. — Olyan panaszok
azonban, hogy a termelőket a cukorgyár átvé-
ői a répaátadásnál a mázsa meghamisításával meg-
károsították volna egyetlen egy esetben sem
érkezett. Az intéző-bizottság megállapítja, hogy
a szövetségnek mint a termelők érdekképvisel-
etének igen fontos feladata annak a meg-
állapítására, hogy a szóban forgó visszaélések
megtörténtek-e vagy sem. Megállapítja azonban
egyidejűleg azt is, hogy mint szaktestületnek
nem lehet hivatása egy ilyen természetű ügy
bírói kivizsgálása s erre a feladatra nem is
vállalkozik. Ezzel szemben érintkezést keres

azokkal a termelőkkel, akik a tárgyalás alatt
álló panaszokkal felléptek, felkérjük őket úgy a
saját, mint a szövetség érdekében — miután
a szövetség sem mint sértett, sem mint pót-
magánvállló fel nem léphet, — hogy az ille-
tékés bíróságnál a bünvádi feljelentést adják
be és a szövetség támogatni fogja a pana-
szosokat oly irányban, hogy az ügyre a füg-
getlen bíróság előtt világosság derüljön. Az
intéző-bizottság a felmerült esettel kapcsolatban
megbízta az elnökséget olyan intézkedések és
rendszabályok életbeléptetésére, amelyek a
további átvételek során hasonló sérelmek fel-
merülését kizárja.

A németországi tanulmányutra az er-
délyi gazdaijak közül mindössze tizenketten
jelentkeztek. A jelentkezők közül pedig mind-
össze öten vesznek részt. Az indulás ideje
március 20., a tanulmányut tartama 6 hónap,
résztvételi díja 12.000 L.

Tavaszi buza és búkkönyvetőmagot
kereső gazdatársainkkal közöljük, hogy egye-
sületünk titkári hivatalához e terményekből
nagyobb mennyiség van eladás céljából be-
jelentve. A buza ára 950 L. ab feladó állomás,
a búkkönyvé 900 L.

Gazdaköri alakuló gyűlések Kolozs-
megyében. Az E. G. E. f. hó 2—12. napjaira
Kolozsborsa, Választ, Kibéd, Kis- és Nagy-
kapus, Gyalu, Gyerővásárhely, Körösfő, Sár-
vásár, Tordaszentlászló, Magyarbikal, Kitesd,
Kispetri és Sztána községekben gazdaköri gyű-
lések tartására hívta egybe a földmivelő népet.
A fenti községek közül csak Kolozsborsa,
Kibéd, Kis- és Nagykapus, valamint Gyalu
községekben engedte meg a hatóság a gyűlések
megtartását. A gyülekezési jog korlátozása miatt
az E. G. E. panasszal fordult a vármegyei
prefektus urhoz. Azon községekben, ahol a
gyűlések engedélyeztettek, a gazdakör meg-
alakult, vagy jelenleg van alakulóban. A márc.
4—11. kiállítások után az E. G. E. az ujonnan
alakult kolozsmegyei osztálya útján fogja a
kolozsmegyei gazdákat szervezni.

A gazdabál folyó hó 11.-én vidám jó
hangulat jegyében folyt le és úgy erkölcsileg,
mint anyagilag igen jól sikerült.

A traktortulajdonosok szervezkedése
Magyarországon a traktortulajdonosok külön
szövetséget alapítottak és közös érdekeik vé-
delmére sok üdvös ujjtást vezettek be. Az er-
délyi traktortulajdonosok részéről érdeklődés
érkezett az E. G. E.-hez, hogy nem lehetne-e
itt is megszervezni a szövetséget. Az E. G. E.
készséggel áll a traktortulajdonosok rendelke-
zésére e téren annál is inkább, mert nálunk is
számos sérelem vár orvoslásra. Ilyenek a magas
traktor behozatali vámok, a kenő- és hajtó-
anyagok drágasága, a soffőr-képzés stb. Sajnos
azonban minálunk a kisajátítás annyira elszegé-
nyítette a gazdákat, hogy saját érdekük védel-
mére is nehezen tudnak áldozni. Mégis kb. meg-
kísérli az E. G. E. növénytermelési szakosz-
tálya a traktortulajdonosokat legalább egy
alkalmi összejövételre egybehívni, hogy véle-
ményüket és kívánságaikat megismerje.

Tagdíjnyújtás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a kö-
vetkező összegek küldettek be:

Alapító tagdíjat 2000 lelt fizetett: Szász István,
Bocsányczy T. Kolozsvár.

1926. évre 200 L. tagdíjat fizetett: gr. Teleki
B. Zsibó. (100 L.), Prohászka H. Detta, Telegdi L. Mező-
telegd. (100 L.), Andrecovich J. Barteá (50 L.), Svaiczer
B. Amedgyes (100 L.), Kászonyi P. Gád (150 L.) Binder
J. Alvincz (100 L.).

1926. évre 100 L. E. G. pótadíjat fizetett: Pro-
hászka H. Detta, Kászonyi P. Gád.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Péter G.
Hidvég. (150 L.), gr. Teleki B. Zsibó, Concodia Téglag-
gyár Gyertyános, Mózes H. Olthévíz, Prohászka H.
Detta, Fényes S., Ajtay A. (150 L.) Kozárvár, br. Uray Gy.,
br. Uray J. Piskolt, dr. Drexler B. Marosvásárhely, gr. Te-
leki G. Aszuk, Telegdi L. Mezőtelegd, Grósz E., Weisz

S. Aranyosmedgyes, Keresztes Á. Kolozsvár (150 L.), Andreovich J. Bartea, Aszalos P. Msámsond, Svaiczter B. Amedgyes, Kászonyi P. Gád, (150 L.), Gazdakör Bikfalva, Binder J. Alvincz.

1927. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Péter G. Hidvég, gr. Teleki B. Zsibó, Concordia Téglagyár Gyertyámos, Mózes H. Olthévíz, Prohászka H. Detta, Fényes S., Ajtay A. Kozárvár, br. Uray Gy., br. Uray J. Piskolt, Máriaffi L. Msztygyörgy (50 L.), dr. Drexler B. Mvásárhely, gr. Teleki G. Aszuk, Telegi L. Mezőtelegd, Grósz E., Weisz S. Amedgyes, Keresztes Á. Kolozsvár, Aszalos P. Msámsond, Svaiczter B. Amedgyes, Kászonyi P. Gád, Gazdakör Bikfalva, Binder J. Alvincz.

1928. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Cukorgyár R.-T. Botfalva, Kovács J. Csiksztsimon, Mády A. Torda, Ugron I. Kolozsvár, Vajna A. Kézdimártonfalva, Gazdakör Nagyborosnyó, dr. V. Szabó L. Szilágyosomyó, László Gy. Niklód, dr. Cziko I. Csmindszent, Kubick F. Kölliget, Jeszenszky B. Temesvár, dr. Adelmann G. Pankota, Máriaffi L. Msztygyörgy, Tóth I. Hidvég, Biró B. Gradistea, Gazdakör Gencs (100 L.), dr. Darkó Á. Kolozsvár, Kimpel A. Torda, Csiky Gy. Folya, Sternthal A. Nagyszalonta, dr. Garda K. Nagyenyed, Bikfalvy F. Berend, dr. Müller Z. Nagyenyed, Prepeliczay J. Szigetfalu, Márk S. Mméhes, Takácsy M. Tövisgyháza, Kopacz B. Gysztmiklós, Andreovich J. Bartea, Hitelszövetkezet Majláth Gocsmán J. Sorostély, Svaiczter B. Amedgyes, Ujfalu M. Remetemező, Muzsnay F. Mszengyel, Gazdakör Szilágyzóvány, dr. Bujanovics R. Érmihályfalva.

1928. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Bányó B. Sármaság, id. Kicsid G. Kajántó, Dancs S. Marosvécs, Schönborn P. Sofronya, Sceda Gy. Brassó, Wilde K. Borbátviz, Donogán V. Kolozsvár, Szabó G. Mkályán, Soós D. Nenyed, Szóke S. Gyimesfelsőlök, Pápay J. Tihó, Hollaky J. Tamásfalva, György L. Gyimesbükk.

1928. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Bányó B. Sármaság, Cukorgyár R.-T. Botfalva, Kovács J. Csiksztsimon, Bocsánzy T. Kolozsvár, Mády A. Torda, Ugron I. Kolozsvár, id. Kicsid G. Kajántó, Vajna A. Kézdimártonfalva (50 L.), Gazdakör Nagyborosnyó, dr. V. Szabó L. Szilágyosomyó, László Gy. Niklód, Göd. Erdőrad. Ratosnya, dr. Cziko I. Csmindszent, Kubick F. Kölliget, Dancs S. Marosvécs, br. Daniel F. Vargyas, Jeszenszky B. Temesvár, dr. Adelmann G. Pankota, Máriaffi L. Msztygyörgy, Tóth I. Hidvég (100 L.), Biró B. Gradistea, dr. Darkó Á. Kolozsvár, Kimpel A. Torda, Csiky Gy. Folya, Schönborn P. Sofronya, Sternthal A. Nagyszalonta, Sceda Gy. Brassó, Bikfalvy F. Berend, dr. Müller Z. Nagyenyed, Wilde K. Borbátviz, Prepeliczay J. Szigetfalu, Csomoss J. Keresztes (100 L.), Kratochvil A. Gyfhehervár, Donogán V. Kolozsvár, Szabó G. Mkályán, Márk S. Mméhes Takácsy M. Tövisgyháza, Kopacz B. Gysztmiklós, Soós D. Nagyenyed, Andreovich J. Bartea, Hitelszövetkezet Majláth, Gocsmán J. Sorostély, Svaiczter B. Amedgyes, Ujfalu M. Remetemező, Szász I. Kolozsvár, Muzsnay F. Mszengyel, Szóke S. Gyimesfelsőlök, Pápay J. Tihó, Gazdakör Szilágyzóvány, dr. Bujanovics R. Érmihályfalva, br. Bornemisza A. Msárpatak, Gazdakör Bikfalva (50 L.), Hollaky J. Tamásfalva, György L. Gyimesbükk.

1929. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Csomoss J. Keresztes, György L. Gyimesbükk (50 L.).

1929. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Csomoss J. Keresztes, Hollaky J. Tamásfalva (50 L.).

Vegyes közlemények

Erről beszéljünk. Az Ellenzék febr. 16-i számában gr. Teleki Ádám „Erről beszéljünk” címen a magyar kisebbségi közéletünk problémáit taglalva, az E. G. E. szervezkedésének teljes hiányára is reámutat. Kárhóztatja a „rendszer”, és csak hibát lát annak az elvnek meghonosításában, amely a még itt-ott megszervezett gazdasági életünkbe is politikát és személyi motívumokat akar belevinni. A cikk írója az E. G. E. igazgató választmányának 1922. márc. 6. óta tagja. Az ig. vál. gyűléseire a meghívókat évek óta rendszeresen kapja. Azóta egyszer sem tisztelt meg egy gyűlést sem megjelenésével. Így nem csoda, ha azt a benyomást kelti a cikk, mintha lényegileg nem is az E. G. E.-nek szólnának az ott elmondottak. Ennek dacára utalunk lapunk más helyén közölt szervezkedési mozgalmairól szóló beszámolóinkra. Utalunk a kolozsmegyei gazdakörök gyűlézéseinek betiltására. Utalunk pld. Molnár Kálmán mezőgazd. kamarai tagnak a héten egy kézdivásárhelyi lapban megjelent felhívására, aki előre számolva, hogy a hatóság megtagadja a vetőmagvak közösen való beszerzése ügyében a gyűlési engedélyt, azt írja, hogy „aki velem czügyben beszélni óhajt jöjjön a piacra, mert ott megtalál”. Utalunk arra, hogy

egy gyűlés iránti kérés 23 leies bélyegilletékén kívül pld. Tordaaranyosban 200 leit kell fizetni minden engedélyért, ha a gazdák esetleg távol is maradnak a gyűlésről. Utalunk a tag és lapelőfizetési díjak fizetési kötelezettsége terén az érdekelteknek az egyesületi életet bénító mulasztásaira, nem véve ki az igentisztelt cikkíró urat sem. Utalunk végül arra a körülményre, hogy sajnos alig találunk olyan férfiakat, akik a kisebbségi közéletünkben nem feltűnést kereső szalmaláng szerű, hanem szívós, kitartó céltudatos munkát vállalnak mezőgazdasági életünk előbbre vitele érdekében. Örülünk, ha a cikkíró ur lelke mélyén ezeket a motívumokat találhatnók meg a cikk mögött és vállalná vármegyéje gazdatársadalmának szervezési munkálatait, vagy egyéb elfoglaltsága esetén ajánlással segítségére volna a mulasztással vádolt egyletnek, mely mulasztásnak ő is részese mint az igazgató választmány tagja.

Paniti Gáspár József nyug. földmives isk. igazgató, a Kemény Zsigmond irodalmi társaság r. tagja, a Maros-Torda vármegyei Földmives Szövetség örökös tb. elnöke, az „Erdélyi Barázda” felelős szerkesztője, életének 74. ik évében folyó hó 7-én délután 2 óraker nagyértékű életét rövid szenvedés után bevégezte. Gáspár József az E. G. E. könyvkiadó vállalatában is tevékeny munkásságot fejtett ki. A régi gyakorlatias szakoktatásügyi férfiak sora halálával megritkult. Erdélyben számos tanítványa áldja emlékét és olvasói tömegének részvéte kísérte utolsó útjára. Áldás és béke poraira.

Időjárás: A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása január hóra vonatkozóan az időjárást illetőleg a következő megfigyeléseket tette: A maximális légnyomás 731.5 mm. volt január 2.-án, a minimum pedig 706.4 január 7.-én. A legnagyobb meleg +5.9^o C.-t január 31.-én észlelték, a legkisebb meleg pedig -28.4^o C. január 4.-én volt. A január havi középhőmérséklet -7.12^o C. állapították meg. A legnagyobb csapadék január 10.-én 4.4 mm. volt. A csapadék egész havi mennyisége 10.9 mm. A csapadékos napok száma 11.

Tenyészállatvásár Grabácon. A jó hírnévnek örvendő grabáci tenyészállatkiállítás az idén folyó hó 26.-án fog megtartatni. Az állatok felhajtása vasárnap reggel 7—8 óra között történik. A kiállítás ünnepélyes megnyitása d. e. 9-kor lesz, miután a jury által megítélt díjak kiosztása következik. A grabáci sváb gazdák szarvasmarhatenyésztését az E. G. E. 1927. évi tanulmányi kirándulása kapcsán volt alkalmunk megismerni. A szimenthali marhát tenyésztő vidékek gazdaközönségének ezért a legmelegebben ajánljuk a kiállítás és vásár megtekintését. A kirándulás tapasztalatairól az Erdélyi Gazdában Szász Ferenc pusztakamarási gazdatársunk számolt be sorozatos közleményekben.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület január 24-ikei választmányi ülésében Sz. Szakáts Péter elnökle alatt kimonodta, hogy a szokásos évi bika- és tenyészállat kiállítást Székelykeresztúron február 29-én megtartják. A kiállítás február 29-én d. e. 10 óraker nyílik meg, a bírálatok 11 óraker kezdődnek.

A Marostordamegyei Földmivesszövetség folyó hó 14.-én gr. Toldalagi Mihály elnökle alatt gyűlést tartott. A gyűlésről vett értesülésünk szerint személyi differenciák miatt éles kifakadások voltak, a melyek a gazdaközönség érdekével ellentétben állanak. Kivánatos volna, hogy ezek olyan formában nyervejenek elintézés, hogy a nyugalom és a közjavára való harmónikus és hivatásszerű munka fennakadást ne szenvedjen.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nál biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozditja elő.

Kilátások az idejégbiztosításra. Értesüléseink szerint a külföldi viszontbiztosítók nem akarják az idén meghosszabítani a romániai biztosítókkal a jégbiztosításokra vonatkozó szerződést arra való hivatkozással, hogy a tavaly nagyon rossz volt a jégkárarány. Nem akarják különösen azért, mivel állításuk szerint az erdélyi hegyes vidéken ráfizetnek.

Amíg ugyanis az imperium változásig az alföldi vidékek és a kevésbé jégjárta vidékek a kockázatot javították és a jégüzletet rentábilissá tették, ma a csupán hegyes vidékeken felvett biztosítások rossz üzletnek bizonyultak.

A kartell a múlt napokban foglalkozott ezen ügygel és elhatározta, hogy a jégdíjakat felemeli és 5 százalékon aluli károkat nem térít meg.

A kartellen kívül álló Minerva Biztosító R.-T. még nem készítette el idejé jégdíjtáblázatát, mely bizonyára jóval olcsóbb lesz a kartell áraknál. Amint azok elkészülnek közölni fogjuk azokat.

A szatmármegyei dohánytermelők február 22.-én Szatmáron gyűlést tartanak a folyó évi dohánytermelési feltételek megbeszélése céljából.

Az 1928. évi termésű cukorrépa árának megállapítása ügyében az első gyűlést folyó hó 21.-én fogja megtartani az e célból a gazdák, a gyárak és a minisztérium részéről kiküldött bizottság. Az E. G. E. Cukorrépa-termelői Szakosztálya a gazdák kiküldötteivel és a kormánnyal közölte az erdélyi cukorrépa-termelők sérelmeit és kívánságait.

Egy székelyföldi magyar cég újraéledése. Magyar gazdasági szempontból értékes mozgalom indult meg Háromszék és a határos megyékben a gazdák körében. A Bartha Árpád-féle sepsiszentgyörgyi mezőgazdasági gép, eszköz, anyag és termény kereskedelemmel foglalkozó céget, mely egyedüli ilyen székely vállalat, és amely a mostoha viszonyok folytán kissé megrendült, új tőkével új életre keltik. Háromszék megyében egy pár évi katasztrófálsan rossz termés, amellet a magas kamatok, adók és valuta eltulodások súlyosan érintették volt a céget. A gazdák maguk is érzik, hogy egy szakmabeli megbízható cégre szükségük van, miért is nagyobb tőke összehozásával részvénytársaságot alapítanak, amelynek útján terményeiket, lóhere és lencse termésüket is direkt a külföldön közvetítő nélkül értékesíthetik.

Motoros vetés. Érdekes cikket közöl a Köztelekben Ny. Osmitz Géza a traktorral való vetésről. Fordson traktorja után 30 soros vetőgépet szerelt. A traktor elejére egy vasrudat szerelt, mely az előző sor keréknyomát jelezte. A traktor után akasztotta mereven a vetőgépet, amelynek első kerekeit leszerelte. A vetőgép után volt akasztva a tonna. A tábla egyik sarkából elindulva körbe járt és így vetett be 270 hold búzát. A traktorral való vetéssel a 270 holdon 832 Pengót takarított meg. Ez 25,000 L.-nek felel meg. Hol vagyunk mi ettől? Romániában 10 gazdának ha van 270 hold buza- vetése ugy elapozódott az ingatlan és tíz gazda tízszeres befektetéssel, gyengébb felszereléssel, munkaerővel és eredménnyel végzi el ugyanazt a munkát. Ezért nem lehetünk versenyképesek a külföldön.

Állami vetőmagburgonya-akció Magyarországon. Románia több mint harmincmillió métermázsa burgonyát termel évenként. Ez a mennyiség mondhatni 99%-ban korcs, keresztezett, vegyes fajtájú. Magyarországon az állam a gazdáknak termelési szerződés mellett vagontételekben oszt ki nemesített burgonya-fajtákat. Nálunk az E. G. E. március hó 4—11 napjain rendezendő kiállítás lesz az első, amelyen a nemesített burgonya fajták bemutatásra kerülnek. A jövőben a mennyiség mellett a minőségre is tekintettel kell lennünk, ezért ezuton is felhívjuk a gazdaközönség figyelmét az E. G. E. burgonyakiállítására, amelyre az előkészületek javában folynak.

A műtrágyák beszerzése. A belföldi műtrágya gyárak minden lehető igyekeznek megtenni, hogy a gazdaközönség idejében, könnyen megfelelő minőségben és árban juthasson műtrágya szükségletéhez. Így például a dicsőszentmártoni mézsnitrogén gyár a lapunk hirdetési rovatában felsorolt helyiségekben bizományi raktárakat is létesített. Tájékoztatóul közöljük a mai műtrágya árakat. A mézsnitrogén 100 kg.-ként zsákkal 800 Lei, bádodobozzal 850 Lei, a 16%-os szuperfoszfát 100 kg.-ként 368 Lei, a 18%-os 414 Lei. Vagontételben való rendelés esetén az árak ab leadó, egyébként ab feladó állomás értendők. Az árut 6 illetve 9 hónapi hitelre adják a gyárak. Az első 30 nap kamatmentes. Vagontételnél 60 nap kamatmentes. Az előlegezett érték után a többi hónapokban havi másfél % kamat fizetendő. Aki az E. G. E. utján rendel meg szükségletét, az egyletet és így önmagát is támogatja.

PIAC.

A heremag árak a külföld keresletének hiánya és a kormány olomzárólagi rendeletének hatása alatt lezuhantak. A tavalyi 60—70 leivel szemben ma 25—30 L. a heremag kg.-kénti ára.

Állatarak Kolozsváron. I. o. paraszt ökör 18 L., szeszgyári beállításra 25—27 L., középminőségű 13—15 L. per kg. Szedett sertés 24—28, uradalmi 28—32 L. kg.-ként.

Terményárak: Buza 860—900 L., tavaszbuza vetőmag 950—1000 L. Rozs 680—720 L. Árpa 760—780 L. Zab 630—650 L. Kukorica 600—620 L.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Gazdaságba tavaszra alkalmazást keresek jó bizonyítványokkal, nőtlen vagyok. Cim: *Pataki Domokos* Voivodeni pu. Gornești, jud. Mureș. 131
Kanadai zászlos zab bőven termő 1000 L. Selectált, válogatott, hosszú szakálú olasz seprő cirok mag 15 L. Hatvani nemesített zártokú kék mák 75 L., Cukor cirok 30 L., Szoja Bab 30 L. *Probaska Hugo* Gazdasága *Delta-Timls.* 126

MAGVAK

EREDETI ERFURTI IMPORT

Garantált fajtiszta és csiraképes **zöldség- és virágmagvak.**

Arankamentes, államilag leplombált **lucerna és vörös lóheremagvak.**

Fü- és lóheremagvak állandó rétek és legelők bevetéséhez.

Fümagkeverékek park- és kert-pázsitához.

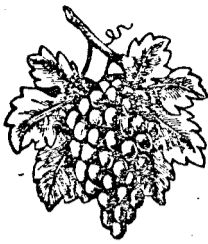
Eredeti észak-németországi és legjobb belföldi **takarmányrépa-magvak.**

Műtrágya, mézsnitrogén, 40 százalékos káliitrágyasó, szuperfoszfát.

Kertművelési és méhészeti szerszámok, állat-ápolási cikkek.

Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Árucarnoka Sibiu-Nagyszében

Sürgőnycim: VERKAUFSHALLE, SIBIU — Telefonszám: 200. 134
Ingyen árjegyzék!

**Szőlő-
termelők!**

Felhívom az összes szőlőbirtokosok és az összes szőlőtermelők nagybecsű figyelmét, hogy akik legjobb „Ermelléki” nemesített bor- és csemegegyökeres szőlőoltványokat akarnak ültetni, azoknak ingyen és bérbe mentve küldöm meg nagyterjedelmű képes árjegyzékemet, mert telepeimen csakis a legjobb, legkiválóbb és legbővebb termő vllághírű „Ermelléki” nemesített bor és csemege fajokra a legjutányosabb árban bocsájtom vévő felelőm rendelkezésére. Egyben viszonteladókat keresek magas jutalék mellett.

Cim:

Kágyi Szabó István

első nagyváradi szőlőoltványtelep tulajdonos

Oradea-N.-Várad Parcul Carmen Sylva 12.

Cséplőgarnitúrák.

A legújabb gyártmány, hosszú rázó-szerkezetű, duplasoros golyóscsapágyakkal, acélrámával, benzín-petroleum-motorral, gőzgéppel párosítva

Malmigépek Ganz-hengerszék, sikszíták, kombinált koptató-és tisztító gépek, daratisztítók stb.

malomátalakítások, Dieselmotorok ompressoros és kompressor nélküli kivitelben.

Cormick-International

petroleum-aktor 3 vasu ekével.

Hosszu lejáratu fizetési feltételek. Gyári árak.

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T. Budapest romániai képviselője.

Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 45.

Telefon: 151. Távirat: Locomobil. 3997

„AMBROSI”

szőlőoltványtelep

MEDIAȘ-MEDGYES

1898 óta szállit elsőrangú szőlőoltványokat és amerikai alanyvesszőket.

Árjegyzék ingyen.

Tractor tulajdonosok figyelmébe!

Hosszu kísérletezés után sikerült az általam képviselt — a regát egyik legnagyobb olajgyárának — nemcsak a traktorok műszaki kivánalmainak megfelelő, de minden tekintetben gazdaságos üzemet biztosító belföldön gyártott

speciális tractor-olajat

előállítani s így nem kell többé amerikai olajat használni, ami tudvalevőleg importja révén igen drága olaj.

Ezen speciális olajat „AUTOMOBILIA” néven hozom forgalomba az amerikai olajnál lényegesen **olcsóbb áron, teljes felelősség mellett** — kg.-ként 28 leiért — eredeti cca. 15 kgr. kölesön hordókban szállítom.

A jó olaj a tractor tartosságát, a munka folytonosságát s így az olcsó szántást biztosítja!

Balog Lajos Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 2.

Ingyen
küldöm **szőlőoltvány** árjegyzékemet mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját érdekében ne vegyen addig oltványt, vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti útmutatómat.
Cim: **J. SZÜCS szőlőtelep 23.**
DIOSIG, Jud. Bihor. 95
Viszonteladók magas jutalék mellett kerestetnek.

**Szőlőoltványokat,
Alanyvesszőket**

elismerett elsőrendű minőségben szállítanak

Ambrosi, Fischer és Társai

Felszólalók és szőlőoltványtelepek részv.-társ. Alud-Nagyenyed. Répes árjegyzék díjtalan. 88

Az erdélyi szász gazda már évtizedek óta ismeri és sikeresen használja a

Purator

törv. védett barommosó-zsappant

Használat előtt.

mert tudja, hogy ez az egyedüli és legmegbízhatóbb eszköz háziállataink tetveinek alapos kiirtására. — A tény, hogy 50 év óta a legjobb bevezettségnek örvend, bizonyítja, hogy nem holmi szédeltgési cikkről van szó. —

Használat után.

Mily gyakran ajánlanak értékellen árucikkeket drága árak mellett. — Mily nagyértékű evvel szemben a barmokat „PURATOR”-ral tisztán tartani, miután ezek hizását csakis az ilyen eljárással érhetjük el.

133 Kapható minden gyarmatáru-kereskedésben, drogeriákban és gyógyszerárakban, ha nem, a készítőnél: **Meltzer Gusztáv** szappangyára Sibiu-Nagyszében.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs. Cluj-Kolozsvár, Plata Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Nagyvárad, Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — **Saját tőkéi 77 millió lei.** **Affiliált intézetei:** Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászregenyvidéki Takarékpénztár Rt. Szászregenyben és Népbank Rt. Bánffyhadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Áruaktárral a vasu mellett. 3803

Alba-Iulia	Gyulafehérvár	Schlesinger Testvérek
Arad	Arad	Mezőgazdák Keresk r.-t. és Kovács Soma és Társa
Baia-Mare	Nagybánya	Biró Gábor
Bistrița	Beszterce	Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület eladási osztálya
Brașov	Brassó	Barcasági Gazdasági Egyesület gabonaosztálya
București		Jacob Marcu, Str. Banca Naționala No. 2.
Ciața	Lenauheim	Kühlburger János
Cluj	Kolozsvár	Hientz Vilmos, Str. Saguna és Erdélyi Gazdasági Egyesület
Dumbraveni	Erzsébetváros	Gazdasági és Iparbank r.-t.
Dej	Dés	Szamosmegyei Gazdasági Egyesület
Deva	Déva	Löwy és Fiai
Gheorgheni	Gyergyószentmiklós	Geröffy Csanád, tanító
Ipu	Ip	Freimann Ernő
Jimbolia	Zsombolya	Feitz és Társa
Ludășul de Mureș	Marosludas	Darvas Mór és Társa
Medias	Medgyes	Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület géposztálya
Oradea	Nagyvárad	„Grănăria“ Áruraktár r.-t. és Steiner Albert utódai
Reghin	Szászrégen	Böck András
Salonta-Mare	Nagyszalonta	Lévy József és Fia
Sânnicolaul-Mare	Nagyszentmiklós	Prohászka és Fiai
Sarmasul-Mare	Nagysármás	Nagy Béla, kántortanító
Sătmar	Szatmárnémeti	Szatmármegyei Gazdasági Egyesület
Sibiu	Nagyszeben	Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület géposztálya
Sighișoara	Segesvár	Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület eladási osztálya
Târgu-Mureș	Marosvásárhely	Auffenberg Ágost, tanácsos
Timișoara	Temesvár	„Nitrogén“ Eladási Iroda (Deutsches Haus) és Karner Ede

Fenti lerakatainknál garantált 19-20% nitrogén- és 50-60% trágyamész-tartalmu olajozott

mésznitrogén

speciális jutazsákokban 800 Lei
bádogdobozokban . . . 850 „
métermázsánsként eredeti gyári áron kapható

Mindennemü felvilágosítást és ingyenes szaktanácsot, valamint ismertető nyomtatványokat díjmentesen ad a

„NITROGÉN“ Mütrágya és Vegyipar R.-T.
Dicsőszentmárton